

Ohjeita turvalliseen lääkehoitoon

Sisällys

Osa 1: Lääkkeiden turvallinen käyttö..... 4

1. Osallistu lääkehoitosi suunnitteluun.....	4
2. Millaisia lääkemuotoja on olemassa?	5
3. Noudata annosteluohjeita	6
4. Lääkkeen puolittaminen tai murskaaminen	9
5. Lääkkeen ottamisen apuvälineet	10
6. Annosjakelu apteekista.....	11
7. Jos unohdat ottaa lääkkeen tai otat lääkettä liikaa	11
8. Kirjaa lääkityslistaan lääkkeet, joita käytät.....	12
9. Seuraa lääkehoitosi onnistumista.....	13
10. Lääkehoidon lopettaminen	14
11. Säilytä lääkkeitä oikein.....	14
12. Hävitä vanhat ja tarpeettomat lääkkeet oikein	15
13. Kun tarvitset kiireellistä apua.....	16
14. Luotettavaa tietoa lääkkeistä.....	17

Osa 2: Lääkekorvaukset ja asiointi apteekissa 18

15. Lääkekorvausta voi saada lääkkeistä, jotka lääkäri on määrännyt	18
16. Mitä alkuomavastuu tarkoittaa?	18
17. Kuinka usein voit hakea korvattavia lääkkeitä apteekista?.....	19
18. Mitä lääkekatto tarkoittaa?	19
19. Lääke voi vaihtua lääkevaihdossa halvempaan valmisteeseen	21
20. Näet terveystietosi OmaKanta-palvelusta.....	21
21. Kuinka joku muu voi asioida puolestasi apteekissa?	22
Tekijät	23
Oppaassa mainitut linkit eri lähteisiin	23

Kannen kuva: © GettyImages/Publishing Group.

Ohjeita turvalliseen lääkehoitoon

Käytätkö lääkkeitä?

Silloin tämä opas on sinua varten.

Lääkkeiden käyttöön liittyy monenlaisia asioita.

Tässä oppaassa on

keskeiset neuvot lääkkeiden turvalliseen käyttöön.

Tämän oppaan on laatinut

Kansallisen lääkehoidon kehittämisverkoston työryhmä

”Lääkeinformaatiota lääkkeiden käyttäjille”.

Sinä olet saanut lääkettä parantamaan sairautta,

ehkäisemään sairautta tai lievittämään sairauden oireita.

Tämä opas kertoo lääkkeiden oikeasta

ja turvallisesta käytöstä.

Lääke auttaa vain,

kun otat lääkettä oikeaan aikaan,

oikean määrän ja oikealla tavalla.

Kysy aina neuvoa terveydenhuollosta tai apteekista,

jos olet epävarma!

Terveydenhuolto tarkoittaa esimerkiksi terveyskeskusta

ja siellä työskenteleviä lääkäreitä ja sairaanhoitajia.

Lääkäreillä, apteekin farmaseuteilla ja proviisoreilla

on lain mukaan velvollisuus neuvoa

lääkkeiden oikeasta ja turvallisesta käytöstä.

Muista, että lääkkeeseesi voi liittyä myös muita ohjeita,

joita tässä oppaassa ei ole.

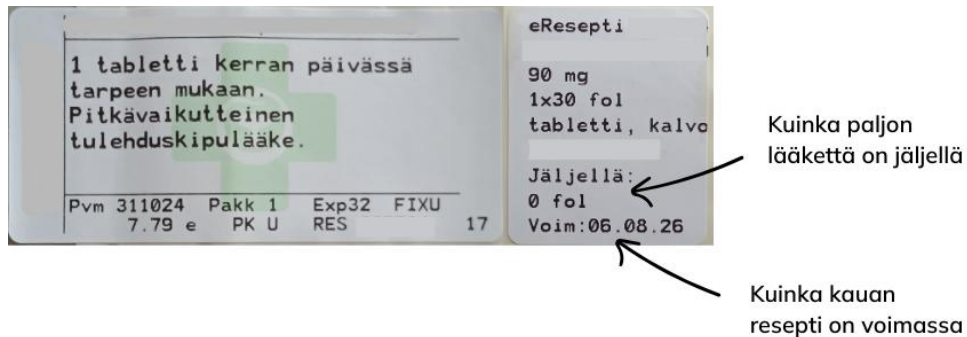
23.12.2019, päivitetty 9.1.2026

Kansallinen lääkehoidon kehittämisverkosto

Osa 1: Lääkkeiden turvallinen käyttö

1. Osallistu lääkehoitosi suunnitteluun

Lääkehoito on yhteinen asia,
johon osallistutte sinä, lääkäri ja apteekki.
On tärkeää, että keskustele lääkkeistäsi
lääkärin kanssa ja apteekissa.

**Annosohjetarra kertoo,
kuinka paljon lääkettä on jäljellä
ja kuinka kauan resepti on voimassa.**

Voit osallistua lääkehoitosi suunnitteluun
seuraavilla tavoilla:

- Suunnittelet lääkehoitoasi yhdessä lääkärin kanssa.
- Kerrot asioista, jotka vaikuttavat lääkkeiden valintaan.
Esimerkiksi lääkeaineallergia vaikuttaa siihen.
- Kerrot lääkärille,
jos sinulla ei ole tarpeeksi rahaa lääkkeisiin.
- Varmistat, että tiedät miksi,
miten ja milloin otat lääkettä.
- Kysyt, jos jokin asia jää epäselväksi.

Noudata ohjeita, joita saat lääkäriltä tai apteekista.

2. Millaisia lääkemuotoja on olemassa?

Erilaisia lääkemuotoja ovat esimerkiksi tabletit, tipat ja voiteet. Jokaiseen lääkemuotoon liittyy asioita, jotka pitää ottaa huomioon lääkkeen käytössä.

Lue aina lääkkeen pakkausseloste ennen kuin käytät lääkettä. Pakkausseloste on ohje, jonka löydät lääkepakkauksen sisältä.

Säilytä pakkausseloste. Jos sitä on hankala säilyttää lääkepakkauksessa, voit säilyttää sitä esimerkiksi kansiossa. Pakkausselosteet löytyvät myös internetistä.

Voit kysyä lisätietoa myös apteekista tai terveydenhuollosta.

Esimerkkejä erilaisista lääkemuodoista, joita sinulla voi olla:

- Tabletit
- Kapselit
- Lääkelaastarit
- Pistettävät lääkkeet
- Hengitettävät lääkkeet
- Tipat ja sumutteet
- Peräpuikot
- Voiteet

Lääkemuotoja on erilaisia. Kuvassa on lääkevoide.

3. Noudata annosteluohjeita

Ota lääke oikeaan aikaan.

Varmista lääkäriltä tai apteekista, täytyykö sinun ottaa lääke tiettyyn aikaan vuorokaudesta.

- **Kerran päivässä:**

Ota lääke kerran päivässä
ja joka päivä samaan aikaan.
Esimerkiksi aamuisin kello 8.

- **2 kertaa päivässä:**

Ota lääke 12 tunnin välein
eli aamulla ja illalla.

- **3 kertaa päivässä:**

Ota lääke 8 tunnin välein
eli aikaisin aamulla, päivällä ja myöhään illalla.

- **4 kertaa päivässä:**

Ota lääke 6 tunnin välein
eli aikaisin aamulla, päivällä, illalla ja myöhään,
juuri ennen kuin menet nukkumaan.

Lääkkeen ottamisen väli jaetaan siis tasaisesti
koko vuorokauden ajalle eli 24 tunnin ajalle.

Jos sinun pitää ottaa lääke ohjeen mukaan
esimerkiksi 3 kertaa päivässä,
ota lääke esimerkiksi kello 7.00, 15.00 ja 23.00.
Aikoja voit vaihtaa niin,
että ne sopivat omaan vuorokausirytmisi.

Yleensä lääkkeen ottamisen takia ei tarvitse herätä yöllä.
Jos sinun pitää ottaa lääke useita kertoja päivässä,
keskustele lääkärin kanssa siitä,
milloin se kannattaa ottaa.

Lääkekuuri tarkoittaa sitä,
että ihminen ottaa lääkettä lyhyen aikaa,
esimerkiksi antibiootteja viikon ajan.

Säännöllinen lääkitys tarkoittaa sitä,
että ihminen ottaa lääkettä säännöllisin väliajoin.
Esimerkiksi verenohennuslääkettä
ihminen ottaa joka päivä lääkärin ohjeen mukaan.
Säännöllinen lääkitys kestää yleensä pitkään.
Se voi kestää koko eliniän.

Ihminen ottaa lääkkeen tarvittaessa.

Se tarkoittaa, että ihminen ottaa lääkkeen vain silloin, kun hänellä on jokin oire.

Esimerkiksi kipulääkkeen ihminen ottaa silloin, kun hänen päätänsä särkee.

Kysy aina lääkäriltäsi, kuinka kauan lääkehoitosi kestää.

Ihminen ottaa lääkkeen tyhjään vatsaan tai ruoan kanssa.

Tyhjään vatsaan tarkoittaa sitä, että ihminen ottaa lääkkeen tunti ennen syömistä tai kaksi tuntia syömisen jälkeen.

Ruoan kanssa ottamiseen riittää esimerkiksi puuro tai voileipä ja vesi.

Joidenkin lääkkeiden kanssa tietyt ruoat eivät sovi. Siitä on ohjeet pakkausselosteessa.

Jotkin lääkkeet täytyy ottaa ruoan kanssa.

Ota lääke niin, että seisot tai istut.
Älä mene heti lääkkeen ottamisen
jälkeen makuuasentoon.

Juo aina vähintään lasillinen vettä,
kun otat lääkkeen.

Jos sinun on vaikeaa nielaista lääke:

- Kokeile lääkkeen nielemistä esimerkiksi mehukeiton kanssa, jos lääkkeen ottamista ruoan kanssa ei ole kielletty.
- Puolita lääke, jos lääkkeen puolittamista ei ole kielletty.
- Kysy tarvittaessa apteekista apuvälineitä tai liuosta, joka helpottaa nielemistä.
- Keskustele lääkärin kanssa, voiko lääkkeen vaihtaa toiseen lääkkeeseen.

**Juo aina vähintään lasillinen vettä,
kun otat lääkkeen.**

4. Lääkkeen puolittaminen tai murskaaminen

Voit lukea pakkausselosteesta,
saako oman lääkkeesi puolittaa tai murskata.

Tabletin saa yleensä puolittaa.
Kapseleita ei yleensä saa puolittaa eikä murskata.

On olemassa myös tabletteja,
joita ei saa puolittaa eikä murskata.
Jos puolitat tai murskaat nämä tabletit,
niistä voi vapautua lääkeainetta
liian suurena annoksena kerralla.
Lääke voi myös vaikuttaa väärässä kohdassa elimistöä
tai vaikuttaa haitallisesti.

Lääketabletteja, joita ei yleensä saa
puolittaa tai murskata:

- pitkävaikutteiset eli depottabletit ja depotkapselit,
- suolessa imeytyvät eli enterotabletit ja enterokapselit,
- kielen alle laitettavat tabletit eli resoritabletit.

Voit aina kysyä neuvoa
terveydenhuollosta tai apteekista.

Tabletteja ja kapseleita on erilaisia.

**Voit lukea pakkausselosteesta,
saako oman lääkkeesi puolittaa tai murskata.**

5. Lääkkeen ottamisen apuvälineet

Voit helpottaa lääkkeen ottamista apuvälineillä.

Apuvälineitä on monenlaisia.

Apuvälineitä ovat esimerkiksi:

- dosetti eli annostelija,
- tablettinhalkaisija,
- tablettimurskain,
- tiputusapu silmätipoilta,
- avausapu kierrekansille ja kierrekorkeille,
- lääkemuistuttaja, esimerkiksi mobiilisovelluksessa.

Dosetti eli annostelija.

Jos sinulla on paljon lääkkeitä,
voit käyttää annostelijaa eli dosettia.

Voit jakaa lääkkeitä dosettiin
esimerkiksi viikoksi kerrallaan.

Dosetti on hyvä apu myös silloin,
jos sinun on vaikea muistaa ottaa lääkettä.

Laita dosetin viereen muistilappu niistä lääkkeistä,
joita et voi laittaa dosettiin.

Lääkkeen ottamisen muista apuvälineistä
saat lisätietoa apteekista ja terveydenhuollosta.

Tablettinhalkaisija.

6. Annosjakelu apteekista

Lääkkeiden koneellinen annosjakelu tarkoittaa sitä, että apteekki pakkaa lääkkeet koneellisesti pieniin pusseihin.

Yhdessä pussissa on lääkkeitä, jotka ihminen ottaa yhdellä kerralla.

Annosjakeluun sopivat vain lääkkeet, jotka ihminen ottaa säännöllisesti.

Apteekista näitä kerta-annospusseja saa yleensä kahden viikon erissä.

Apteekki on merkinnyt annospussiin nimesi, lääkkeiden nimet ja vahvuudet sekä sen, milloin sinun täytyy ottaa lääke.

Lääkkeet annospusseissa.

Ennen annosjakelun aloittamista farmaseutti tarkistaa lääkityksen.

Farmaseutti tarkistaa, että lääkkeet sopivat yhteen eivätkä ole päällekkäisiä.

7. Jos unohdat ottaa lääkkeen tai otat lääkettä liikaa

Jos unohdat ottaa lääkkeesi oikeaan aikaan tai esimerkiksi oksennat sen, tarkista ohje pakkausselosteesta.

Katso ohjeet pakkausselosteesta myös, jos otat lääkettä liikaa.

Voit myös kysyä neuvoa apteekista, terveydenhuollosta tai Myrkytystietokeskuksesta.

Myrkytystietokeskuksen puhelinnumero on 0800 147 111. Soittaminen on ilmaista. Myrkytystietokeskus on aina auki. Sinne voit soittaa milloin vain, vaikka yöllä.

Älä koskaan käytä reseptilääkkeitä, jotka lääkäri on määrännyt toiselle henkilölle. Älä anna omia reseptilääkkeitäsi muiden käyttöön.

8. Kirjaa lääkityslistaan lääkkeet, joita käytät

Lääkityslista on lista lääkkeistä, joita käytät.

Lääkityslista auttaa, kun keskustelet hoidostasi terveydenhuollon ammattilaisen kanssa tai kun sinä ja ammattilainen suunnittelette lääkehoitoasi.

Merkitse lääkityslistaan jokaisen lääkevalmisteen nimi, jota käytät.

Merkitse myös annos ja käyttötarkoitus.

Varmista, että tunnet lääkkeesi

ja niiden käyttötarkoitukset.

Kun tarvitset neuvoa,

kysy sitä terveydenhuollosta tai apteekista.

Voit kirjoittaa lääkityslistasi paperille

tai voit ylläpitää sitä sähköisesti.

Voit pyytää terveydenhuollosta tai apteekista

lääkityslistapohjan

tai tulostaa sen internetistä.

Kirjaa lääkityslistaan kaikki reseptilääkkeesi, itsehoitolääkkeet, jotka olet ostanut ilman reseptiä sekä ravintolisät, kuten vitamiinit.

- Kirjaa myös rokotteet ja mahdolliset lääkeaineallergiat.
- Pidä lääkityslista ajan tasalla, aina mukanas ja kerro siitä myös läheisillesi.
- Ota lääkityslista mukaan lääkärin vastaanotolle ja pyydä lääkäriä tarkistamaan se.

Voit pyytää apua lääkityslistan laatimiseen terveydenhuollosta tai apteekista.

Lääkityslistan avulla hahmotat itse, mitä kaikkia lääkkeitä käytät.

Listasta on hyötyä myös lääkärissä, hoitajalla ja apteekissa.

Listasta ammattilaiset näkevät helposti, millainen lääkitys sinulla on.

Löydät tulostettavia lääkityslistapohjia esimerkiksi Suomen Apteekkariliiton verkkosivulta. [Pääset tästä Suomen Apteekkariliiton verkkosivulle.](#) Sivu ei ole selkokielenen.

9. Seuraa lääkehoitosi onnistumista

Lääkehoidon onnistumisen voi joskus tuntea itse,

kun olo paranee tai oireet helpottavat.

Usein siihen tarvitaan kuitenkin erilaisia kokeita.

Lääkehoidon onnistumisen seuranta riippuu myös sairaudesta.

Lääkäri kertoo, mikä on lääkehoitosi tavoite.

Varmista, että tiedät lääkehoitosi tavoitteet.

Lääkehoidon onnistumista voi seurata esimerkiksi seuraavilla tavoilla:

- sairaus paranee tai oireet helpottavat,
- laboratoriokokeiden tulokset tai mittaustulokset paranevat,
- kohtaukset vähenevät tai loppuvat.

Lääke voi myös vaikuttaa haitallisesti, ja lääkkeiden käytössä kotona voi olla ongelmia.

Ota yhteyttä terveydenhuoltoon tai apteekkiin:

- jos lääke ei auta,
- jos lääke vaikuttaa haitallisesti,
- jos sinulla on ongelmia lääkkeiden käytössä.

Voit pyytää, että lääkärisi tai apteekki arvioi lääkehoitosi kokonaisuutta.

Ammattilainen varmistaa, että lääkkeesi sopivat yhteen ja että sinulla ei ole turhia tai päällekkäisiä lääkehoitoja.

Mahdolliset muutokset lääkehoitoosi sovit aina yhdessä lääkärin kanssa.

Voit myös itse arvioida lääkehoitosi onnistumista

”LOTTA-tarkistuslistan” avulla tai

”lääkkeen käyttäjän muistilista vastaanotolle” -listan avulla.

- [Lataa tästä LOTTA-tarkistuslista pdf-muodossa.](#)
- [Lataa tästä lääkkeen käyttäjän muistilista vastaanotolle pdf-muodossa.](#)

Muistilistat eivät ole selkokielellä.

10. Lääkehoidon lopettaminen

Sinä ja lääkärisi saatatte joutua pohtimaan lääkehoitosi lopettamista monesta eri syystä. Tällaisia syitä ovat esimerkiksi, että hoidettava sairaus tai oire paranee, lääke aiheuttaa haittavaikutuksia tai lääke ei enää auta.

Joidenkin lääkkeiden käyttö voidaan lopettaa heti ja kokonaan.

On kuitenkin monia lääkkeitä, joiden käyttö täytyy lopettaa asteittain. Tällaiset lääkkeet voivat aiheuttaa esimerkiksi vieroitusoireita, jos ne lopetetaan äkillisesti.

Älä koskaan lopeta lääkkeen käyttöä ennen kuin olet keskustellut lääkärin kanssa. Lääkäri antaa ohjeet lääkehoidon lopettamiseen.

Jos mietit, onko lääkkeesi sinulle tarpeellinen, kysy lääkäriltäsi. Kerro lääkärille, jos jokin asia lääkkeen lopettamisessa huolestuttaa sinua. Seuraa vointiasi lääkkeen lopettamisen jälkeen.

11. Säilytä lääkkeitä oikein

Lääkkeiden oikea säilytys takaa sen, että lääkkeiden teho ja turvallisuus säilyvät viimeiseen käyttöpäivään saakka.

Lääkkeiden säilytysohjeet ovat lääkepakkauksen kyljessä ja pakkausselosteessa.

- Yleensä lääkkeet säilyvät huoneenlämmössä: 18–25 celsiusastetta.
- Joitakin lääkkeitä täytyy säilyttää jääkaapissa: +2...+8 celsiusastetta.
- Jos pakkauksessa ja pakkausselosteessa ei ole erityisiä säilytysohjeita, lääke säilyy huoneenlämmössä.

Paras säilytyspaikka lääkkeille on yleensä lukittu lääkekaappi.

Lääkekaappia ei saa sijoittaa kosteisiin tiloihin. Kosteus ja lämpö voivat heikentää lääkkeen tehoa ja turvallisuutta.

Joskus lääke täytyy käyttää esimerkiksi 4 viikon tai puolen vuoden kuluessa paketin avaamisesta. Avaamispäivämäärä kannattaa merkitä pakkaukseen. Voit kysyä neuvoa lääkkeesi säilytykseen apteekista.

Lääkekaappi, jossa on lukko. Kuva: IPGGutenbergUKLtd.

12. Hävitä vanhat ja tarpeettomat lääkkeet oikein

Älä käytä vanhentuneita lääkkeitä.

Lääkkeen kestoajan voit tarkistaa pakkauksesta.

Pakkauksessa voi olla esimerkiksi merkintä

”Käyt. viim. 12–2028” tai ”EXP 12–2028”.

Ne tarkoittavat, että lääkettä voi käyttää joulukuun 2028 loppuun saakka.

Vie vanhentuneet lääkkeet apteekkiin hävitettäväksi.

Vie myös ne vanhat lääkkeet, joita et ole käyttänyt.

Lääkkeitä ei saa hävittää kotitalousjätteen mukana eikä laittaa viemäriin.

Lääkkeet ovat vaarallista jätettä, ja ne vaativat erityisen hävittämisen.

Palauta kaikki vanhentuneet

ja käyttämättömät lääkkeet apteekkiin.

Se on aina ilmaista.

Palauta elohopeaa sisältävät kuumemittarit

ja jodia sisältävät lääkkeet

erillään muista lääkkeistä.

Vie apteekkiin:

- Tabletit, kapselit ja nestemäiset lääkkeet.
- Neulat ja ruiskut.
Pakkaa neulat ja ruiskut kovakantiseen rasiaan.
- Syöpälääkkeet ja jodivalmisteet sekä elohopeakuumemittarit.

Älä vie näitä apteekkiin:

- Tyhjät lääkepakkaukset ja sekajäte.
- Hygieniatuotteet ja kosmetiikka.
- Perusvoiteet ja ravintolisät.
- Sähkölaitteet ja elektroniikka, esimerkiksi verenpainemittarit, paristot ja kuumemittarit.

Lue ohjeet: [Miten lääkkeet hävitetään? Sivustolla: fimea.fi](#).
Sivu ei ole selkokielen.

13. Kun tarvitset kiireellistä apua

Hätätilanteissa ota aina yhteys yleiseen hätänumeroon 112.

- Päivystysapu auttaa terveysongelmissa, jotka eivät ole hätätilanteita.
Puhelin: 116 117.
Puhelu on ilmainen.
- Myrkytystietokeskus neuvoo ympäri vuorokauden.
Puhelin: 0800 147 111.
Puhelu on ilmainen.

112

Suomessa yleinen hätänumero on 112.

14. Luotettavaa tietoa lääkkeistä

Lääkkeestä on tietoa pakkauksessa ja pakkausselosteessa.

Lääkkeestä voit aina kysyä myös lääkäriltä ja apteekissa.

Lääkkeistä voit kysyä myös eri puhelinpalveluissa, joissa terveydenhuollon ammattilaiset vastaavat kysymyksiin.

Eri palveluita ovat esimerkiksi:

- Yliopiston Apteekin lääkeneuvonta ja asiakaspalvelu, josta voi kysyä lääkkeisiin liittyvistä asioista puhelimitse. Puhelin: 0300 20200. Puhelu maksaa 0,85 euroa minuutilta. Lisäksi maksat paikallisverkkomaksun tai matkapuhelinmaksun. Yliopiston Apteekin kanta-asiakkaille on chat-asiakaspalvelu internetissä tai Yliopiston Apteekin mobiilisovelluksessa.
- Teratologinen tietopalvelu, joka neuvoo raskauden aikaisesta lääkkeiden käytöstä. Puhelin: 09 4717 6500. Puhelinpalvelu toimii arkisin kello 9–13. Puhelu maksaa normaalin puhelun verran.

Hyviä lääketiedon lähteitä ovat internetissä esimerkiksi:

- [Terveyskirjasto.fi](#)
Tietoa sairauksien hoidoista ja lääkehoidoista.
Sivusto ei ole selkokielineinen.
- [Käypä hoito -suositusten potilasversiot](#)
Sivusto ei ole selkokielineinen.
- [Apteekki.fi](#)
Neuvoja itsehoitoon, tietoa lääkkeiden hinnoista ja apteekkipalveluista sekä pohja lääkityslistan laatimiseen.
Sivusto ei ole selkokielineinen.
- [Lääkeinfo.fi](#)
Viralliset ja viranomaisen hyväksymät pakkausselosteet.
Sivusto ei ole selkokielineinen.
- [Lääkeopas Terveyskirjasto](#)
Tietoa lääkevalmisteista.
Sivusto ei ole selkokielineinen.
- [Kela.fi, Lääkekorvaukset selkokielellä](#)
Tietoa lääkekorvauksista.
- [Kela.fi/laakehaku](#)
Tietoa lääkkeiden hinnoista ja korvattavuudesta.
Sivu ei ole selkokielineinen.
- [Fimea, Lääkkeiden oikea käyttö](#)
Tietoa lääkkeiden oikeaan käyttöön liittyvistä asioista.
Sivu ei ole selkokielineinen.
- [Lääkekasvatus-teemasivut Tervekoululainen.fi-sivustolla](#)
Perustietoa lääkkeistä.
Sivut eivät ole selkokielisiä.
- [Terveyskylän lääketalo](#)
Tietoa lääkityksistä, lääkkeiden oikeasta käytöstä ja ongelmatilanteista.
Sivusto ei ole selkokielineinen.

Osa 2: Lääkekorvaukset ja asiointi apteekissa

15. Lääkekorvausta voi saada lääkkeistä, jotka lääkäri on määrännyt

Kela maksaa korvausta lääkkeistä,
ravintolisistä ja perusvoiteista,
jotka lääkäri on määrännyt.
Kela-korvaus tarkoittaa,
että apteekki vähentää lääkkeen hinnasta korvauksen,
joka sinulle kuuluu.
Loppuosan hinnasta maksat itse.
Saat Kela-korvauksen lääkkeestäsi yleensä jo apteekissa.

Korvauksen määrä riippuu lääkkeestä ja sairaudesta.
Lääke voi olla peruskorvattava tai erityiskorvattava.
Erityiskorvausta varten tarvitset B-todistuksen,
jonka lääkäri kirjoittaa.
Sinun täytyy toimittaa B-todistus Kelaan.
Peruskorvaukseen et tarvitse lääkärin B-todistusta.
Ota apteekkiin aina mukaan Kela-korttisi tai potilasohje,
jonka olet saanut lääkäriltäsi.

16. Mitä alkuomavastuu tarkoittaa?

Lääkekorvauksissa on alkuomavastuu,
joka on voimassa kalenterivuoden kerrallaan.
Alkuomavastuu tarkoittaa,
että maksat lääkkeesi vuoden alusta kokonaan itse
siihen saakka, kunnes alkuomavastuu täyttyy.
Vasta tämän jälkeen voit saada lääkkeistä Kela-korvausta.

Vuonna 2026 alkuomavastuu on 70,33 euroa.
Summa saattaa muuttua vuosittain.
Alkuomavastuuta täytyy maksaa sen vuoden alusta,
jolloin henkilö täyttää 19 vuotta.

Kaikista lääkkeistä ei saa lääkekorvausta.
Voit kysyä lisätietoja lääkekorvauksista apteekista.

17. Kuinka usein voit hakea korvattavia lääkkeitä apteekista?

Apteekki laskee lääkkeesi annostusohjeesta, kuinka monta lääkepakkausta Kela korvaa kerralla. Saat apteekista lisää lääkettä vasta sen jälkeen, kun olet käyttänyt lääkkeen melkein kokonaan.

Voit ostaa lääkettä korvattuna aikaisintaan:

- 3 viikkoa eli 21 päivää ennen lääkkeen loppumista, kun olet ostanut lääkettä edellisellä kerralla kolmen kuukauden hoitoaikaa varten.
- 2 viikkoa eli 14 päivää ennen lääkkeen loppumista, kun olet ostanut lääkettä edellisellä kerralla kahden kuukauden hoitoaikaa varten.
- Viikko eli 7 päivää ennen lääkkeen loppumista, kun olet ostanut lääkettä edellisellä kerralla yhden kuukauden hoitoaikaa varten tai vähemmän.

18. Mitä lääkekatto tarkoittaa?

Läákekatto tarkoittaa summaa, jonka enintään maksat lääkkeistäsi yhden kalenterivuoden aikana. Lääkekattoa kerryttävät vain lääkkeet, jotka ovat Kela-korvattavia.

Vuonna 2026 lääkekatto on 636,12 euroa.

Alkuomavastuu 70,33 euroa lasketaan mukaan lääkekattoon.

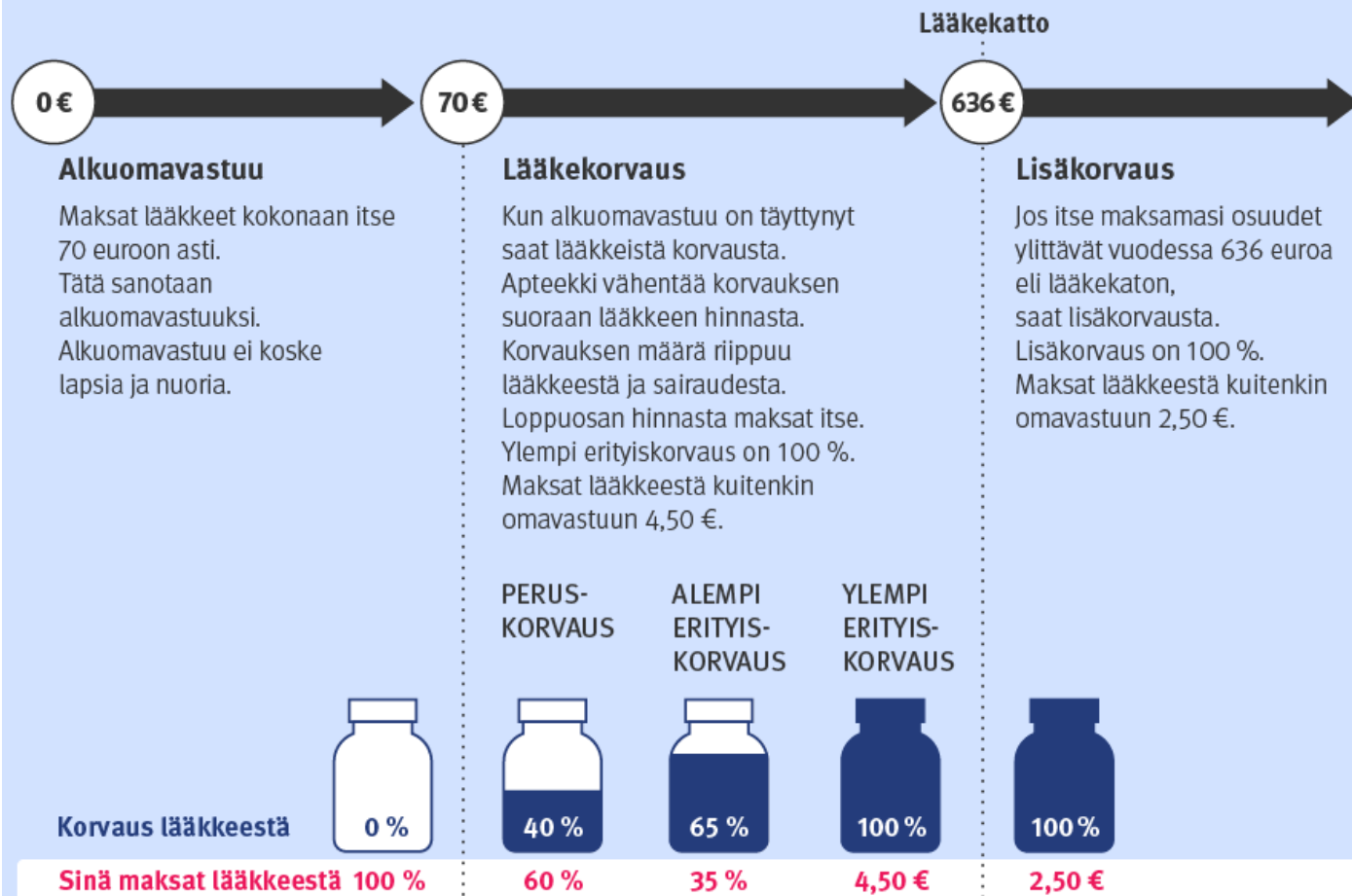
Kun lääkekatto ylittyy, maksat loppuvuoden ajan jokaisesta korvattavasta lääkkeestäsi vain 2,50 euron omavastuun.

Kela seuraa lääkekaton täyttymistä.

Apteekki saa Kelasta tiedon lääkekaton täyttymisestä läákeoston yhteydessä.

Näin saat lääkkeistäsi aina oikean korvauksen.

Kuinka paljon lääkkeen hinnasta korvataan?

Grafiikka: Kela

Kuva: Kelan lääkekorvauskuva.

19. Lääke voi vaihtua lääkevaihdossa halvempaan valmisteeseen

Apteekin täytyy tarjota sinulle hinnaltaan edullisinta lääkettä. Saat valita, ostatko lääkkeen, jonka lääkäri on määrännyt sinulle vai halvemman vastaavan lääkkeen, jota apteekki tarjoaa.

Lääkevaihto on turvallista. Apteekki voi tarjota vain keskenään vaihtokelpoisia lääkkeitä. Vaihtokelpoiset valmisteet sisältävät yhtä suuren määrän samaa vaikuttavaa lääkeainetta ja ovat yhtä tehokkaita.

Sinulla on aina oikeus kieltäytyä lääkevaihdosta. Silloin joudut maksamaan hintaeron itse. Jos kiellät lääkevaihdon, maksat itse omavastuun ja lisäksi osuuden, joka ylittää halvemman lääkkeen hinnan. Tämä osuus ei kerrytä alkuomavastuuta eikä vuosiomavastuuta.

Myös lääkkeen määrääjä voi kieltää vaihdon lääketieteellisen tai hoidollisen syyn vuoksi. Siinä tapauksessa saat Kela-korvauksen lääkkeen koko hinnasta.

20. Näet terveystietosi OmaKanta-palvelusta

OmaKanta on kansalaisten verkkopalvelu. Näet sieltä, mitä tietoja terveydenhuolto on kirjannut sinusta ja lääkkeistäsi. OmaKannassa voit pyytää reseptien uusimista.

OmaKannasta näet:

- Lääkkeet, jotka lääkäri on määrännyt sinulle. Näet lääkkeen lääkemääräyksestä eli reseptistä.
- Kirjaukset, jotka liittyvät hoitoosi.
- Laboratorio- ja röntgentutkimukset.

Pääset OmaKantaan Kanta-palvelujen verkkosivuilta osoitteessa kanta.fi.

OmaKannan käyttö vaatii vahvan tunnistautumisen. Vahva tunnistautuminen tarkoittaa, että tunnistaudut internetissä esimerkiksi verkkopankkitunnuksillasi.

21. Kuinka joku muu voi asioida puolestasi apteekissa?

Toinen henkilö voi hakea lääkkeesi apteekista.

Hänellä täytyy olla mukanaan reseptisi potilasohje tai Kela-korttisi.

Toisen puolesta voi asioida apteekissa myös sähköisellä apteekkiasiointivaltuutuksella, jonka voi tehdä Suomi.fi-verkkopalvelussa.

Hakijan täytyy tietää, mitä lääkettä hän on ostamassa.

Jos hakija asioi valtuutuksella, hänen täytyy tietää lisäksi henkilötunnuksesi.

Jos joku muu hoitaa reseptiasioitasi apteekissa, hän tarvitsee sähköisen apteekkiasiointivaltuutuksen, jonka olet tehnyt Suomi.fi-verkkopalvelun kautta.

Jos annat toiselle henkilölle valtuutuksen, hän voi apteekissa

- selvittää lääkkeet, joita käytät,
- pyytää yhteenvedon lääkkeistä, joita käytät,
- pyytää, että reseptisi mitätöidään, kun et tarvitse enää lääkettä,
- pyytää, että reseptisi uusitaan.

Valtuutus voi olla myös kirjallinen valtuutus, jonka saa terveydenhuollosta tai Kelan palvelupisteestä.

Alaikäisen lapsen huoltaja voi hoitaa apteekissa ja terveydenhuollossa lapsensa reseptiasioita, jos lapsi ei ole sitä kieltänyt.

[Pääset tästä Suomi.fi-verkkopalveluun.](#)

Sivu ei ole selkokielenen.

Tekijät

Tämän oppaan on laatinut

Kansallisen lääkehoidon kehittämisverkoston työryhmä
”Lääkeinformaatiota lääkkeiden käyttäjille”.

Oppaan ensimmäisen version ovat laatineet vuonna 2019:

- Katri Hämeen-Anttila, tutkimus- ja kehittämispäällikkö, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
- Annika Koivisto, asiantuntijaproviisori, Suomen Apteekkariliitto ry
- Tarja Pajunen, erityisasiantuntija, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
- Heidi Suolanko, omaishoitaja, omaishoidon kokemusasiantuntija, Pääkaupunkiseudun omaishoitajat ry
- Hannu Koivula, omaishoidon kokemusasiantuntija, Pääkaupunkiseudun omaishoitajat ry.

Oppaan ovat päivittäneet 9.1.2026:

- Satu Mustonen, erityisasiantuntija, Hengitysliitto ry
- Tarja Pajunen, asiantuntija, Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry
- Laura Tuominen-Lozić, sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija, Diabetesliitto ry.

Oppaassa mainitut linkit eri lähteisiin

- Lääkehoidon onnistumisen tarkistuslista LOTTA. Kahdeksan kysymystä, joiden avulla voit selvittää, onko lääkehoitosi kunnossa:
https://fimea.fi/documents/147152901/159465518/Lotta_kyselylomake_FINAL.pdf
- Kehittämisverkoston materiaalit, kuten Lääkkeen käyttäjän muistilista vastaanotolle:
https://fimea.fi/kehittaminen/laakeinformaation_kehittaminen/laadukas-laakeinformaatio.
Sivu ei ole selkokielen.
- Suomalainen lääkäriseura Duodecimin ylläpitämä Terveyskirjasto, josta löytyy tietoa sairauksien hoidoista ja lääkehoidoista:
www.terveyskirjasto.fi.
Sivusto ei ole selkokielen.
- Suomalainen lääkäriseura Duodecimin Käypä hoito -suositusten potilasversiot:
<https://www.kaypahoito.fi/potilaalle>.
Sivu ei ole selkokielen.
- Suomen Apteekkariliiton ylläpitämä portaali, josta löytyy neuvoja itsehoitoon, tietoa lääkkeiden hinnoista ja apteekkipalveluista sekä pohja lääkityslistan laatimiseen:
www.apteekki.fi.
Sivusto ei ole selkokielen.

- Pharmaca Health Intelligence Oy:n ylläpitämä Lääkeopas Terveyskirjasto, josta löytyy tietoa lääkevalmisteista: https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_teos=far. Sivusto ei ole selkokielineen.
- Kelan verkkosivu, josta löytyy tietoa lääkekorvauksista selkokielellä: <https://www.kela.fi/web/selkokieli/laakekorvaukset>
- Kelan lääkehaku, josta voi hakea tietoa lääkkeiden hinnoista ja korvattavuudesta: www.kela.fi/laakehaku. Sivu ei ole selkokielineen.
- Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean kansalaisille suunnattu verkkosivu, josta löytyy tietoa lääkkeiden oikeaan käyttöön liittyvistä asioista: https://www.fimea.fi/vaestolle/laakkeiden_oikea_kaytto. Sivu ei ole selkokielineen.
- Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimean tuottama ja UKK-instituutin ylläpitämä Lääkekasvatussivusto, josta löytyy perustietoa lääkkeistä: <https://www.tervekoululainen.fi/tervekoululainen/laakekasvatusyhteistyö>. Sivusto ei ole selkokielineen.
- Suomen yliopistosairaanhoitopiirien kehittämä ja tuottama Terveyskylän Lääketalo, josta löytyy tietoa lääkityksistä, lääkkeiden oikeasta käytöstä ja ongelmatilanteista: <https://www.terveyskyla.fi/laaketalo/>. Sivusto ei ole selkokielineen.
- Suomi.fi-verkkopalvelu, jonka kautta voi antaa sähköisen apteekkiasiointivaltuutuksen: <https://www.suomi.fi/valtuudet>. Sivusto ei ole selkokielineen.